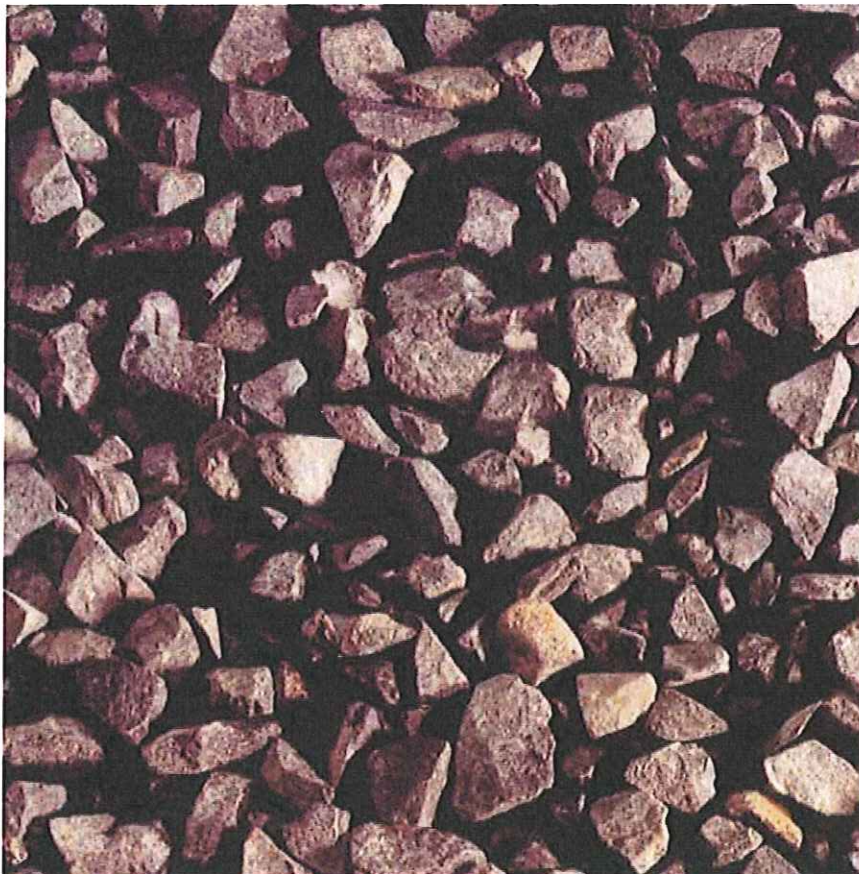

Auteur: mr. Ron Laan, advocaat, Van Diepen Van der Kroef Advocaten

Natuursteen als bouwstof omzeilt afvalregels

De zelfverzekerde ondernemer in natuursteenproducten kon het niet verkroppen. Hij had ten behoeve van de fundering van een nieuw op te richten bedrijfspand en de opricht daarvan een verhardingslaag aangebracht van restanten natuursteen. In de ogen van de ondernemer is natuursteen letterlijk een natuurproduct en moet het gebruik als verhardingsmateriaal worden opgevat als een duurzame en milieuhygiënisch verantwoorde werkwijze. De milieupolitie dacht hier echter heel anders over. De verbouwereerde ondernemer werd aangeklaagd voor het storten van afvalstoffen.

Natuursteen

Vol goede moed ging de zakenman naar de zitting bij de economische politierechter. Hij legde uit dat het natuursteenmateriaal vanuit milieuhygiënisch oogpunt geheel schoon is en dat de natuursteenbrokken een ideaal funderingsmateriaal vormen. De economische politierechter zag het echter anders. De rechter overwoog dat sprake was van het "zich ontdoen" van natuursteenbrokken als afval en hij veroordeelde de verdachte ondernemer wegens het storten van afvalstoffen op de bodem zonder daartoe door bevoegde autoriteiten vergund te zijn met een vergunning of vrijstelling. In de ogen van de rechter

had de ondernemer door dit handelen een mogelijke vervuiling van de bodem niet controleerbaar gemaakt en dat werd beschouwd als een strafbaar feit. Teleurgesteld droop de ondernemer af.

De ondernemer liet het er echter niet bij zitten en ging in hoger beroep. In het hoger beroep kwam hij juridisch beter beslagen ten ijs. Hij had zich met juridische bijstand verdiept in de totstandkoming van de wetgeving over "afvalstoffen" en "bouwstoffen". Daaruit kwam volgens hem naar voren dat het gebruik van natuursteenbrokken als verhardingsmateriaal wel degelijk toelaatbaar was. Weliswaar is in artikel 10.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer een stortverbod voor afvalstoffen buiten een inrichting

neergelegd, maar in artikel 2, eerste lid onder b, van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen is onder omstandigheden van rechtswege een vrijstelling van dit verbod van toepassing. Het moet dan gaan om het toepassen van bouwstoffen. Als afvalstoffen als bouwstof in een functioneel werk worden toegepast geldt een uitzondering op de afvalstoffenregelgeving.

In de toelichting op het Besluit bodemkwaliteit, de wettelijke regeling in aansluiting op het Bouwstoffenbesluit, wordt hierop uitdrukkelijk ingegaan. Hierbij wordt uitleg gegeven over de overlapping van de begrippen "afvalstof" en

“bouwstof” en hoe dit voor artikel 10.2 Wet milieubeheer uitgelegd dient te worden:

“Naast de bescherming van het milieu geven de regels in het onderhavige besluit ook duidelijkheid over de mogelijkheden voor het hergebruik van afvalstoffen als bouwstof. In het verleden is gebleken dat zonder een duidelijk kader veel materialen die als afvalstof vrijkomen en die op milieuhygiënische gronden toelaatbaar zijn, toch niet als bouwstof worden toegepast. Het hergebruik van dit soort materialen is echter gewenst, omdat hiermee het storten van materiaal wordt verminderd en de inzet van eindige primair gewonnen materialen wordt teruggedrongen.

Ten tweede zou de toepassing van bouwstoffen die tevens afvalstoffen zijn op gespannen voet kunnen staan met het verbod om afvalstoffen buiten inrichtingen anderszins op of in de bodem te brengen (artikel 10.2 Wet

milieubeheer). Omdat werken als bedoeld in dit besluit vaak juist wel buiten inrichtingen zullen worden aangelegd en tegen de toepassing van bouwstoffen in deze werken – mits aan de eisen van dit besluit wordt voldaan – geen bezwaar bestaat, is dit besluit uitgezonderd van de werkingssfeer van bedoeld verbod. Dit was ook in het Bouwstoffenbesluit geregeld.”

In de beoordeling van het hoger beroep steunde het Gerechtshof wel de opvatting van de ondernemer in natuursteen. Het Gerechtshof is in zijn uitspraak van oordeel dat het natuursteenbedrijf het natuursteen als bouwstof heeft toegepast in een werk met een functioneel karakter. Het bedrijf was dus vrijgesteld van de verbodsbepaling van artikel 10.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Weliswaar was in deze zaak bewezen verklaard dat het bedrijf de natuursteenproducten had gebruikt als funderingslaag, maar bij juiste lezing van de wetgeving leverde dit helemaal

geen strafbaar feit op. De verdachte ondernemer werd dan ook ontslagen van alle rechtsvervolgning.

Deze zaak is illustratief voor de complicaties die zich kunnen voordoen bij de beoordeling van “afvalstoffen” die tevens een “bouwstof” (kunnen) zijn. Voor “afvalstoffen” en “bouwstoffen” geldt op zichzelf een verschillend juridisch regime, maar in dit specifieke geval geldt dat door de kwalificatie “bouwstof” de werking van de afvalstoffenwetgeving wegvalt. Door de vasthoudendheid van de ondernemer in deze kwestie, kon het Gerechtshof uiteindelijk deze verhelderende uitspraak doen. Opmerkelijk is natuurlijk dat de economische politierechter in eerste aanleg de ondernemer veroordeelde. Dit kennelijk in strijd met de bedoelingen van de wetgever, die net als de ondernemer overtuigd was van de duurzame kwaliteit van natuursteen als “bouwstof”.

Natuursteen

